

Zeitschrift: Annalas da la Societad Retorumantscha
Herausgeber: Societad Retorumantscha
Band: 111 (1998)

Artikel: Enavant cun schlantsch
Autor: [s.n.]
DOI: <https://doi.org/10.5169/seals-236390>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist die Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften auf E-Periodica. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Zeitschriften und ist nicht verantwortlich für deren Inhalte. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern beziehungsweise den externen Rechteinhabern. Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen sowie auf Social Media-Kanälen oder Webseiten ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. [Mehr erfahren](#)

Conditions d'utilisation

L'ETH Library est le fournisseur des revues numérisées. Elle ne détient aucun droit d'auteur sur les revues et n'est pas responsable de leur contenu. En règle générale, les droits sont détenus par les éditeurs ou les détenteurs de droits externes. La reproduction d'images dans des publications imprimées ou en ligne ainsi que sur des canaux de médias sociaux ou des sites web n'est autorisée qu'avec l'accord préalable des détenteurs des droits. [En savoir plus](#)

Terms of use

The ETH Library is the provider of the digitised journals. It does not own any copyrights to the journals and is not responsible for their content. The rights usually lie with the publishers or the external rights holders. Publishing images in print and online publications, as well as on social media channels or websites, is only permitted with the prior consent of the rights holders. [Find out more](#)

Download PDF: 15.04.2026

ETH-Bibliothek Zürich, E-Periodica, <https://www.e-periodica.ch>

Enavant cun schlantsch

Per l'entschatta da l'onn eran tratgas diversas decisiuns impurtantas per la politica da noss linguatg: L'art. 116 CF era sut tetg, la regenza grischuna aveva decidì davart il diever dal rumantsch grischun, l'agentura da novitads era fundada e La Quotidiana annunziada. Il terren era preparà, la lavur ha pudì cumenzar. Sulegl e plievgia chauda han fatg crescer la semenza, ma er burascas e scheladas han periclità las flaihlas plantinas che han cumenzà a crescer.

Sco consequenza da l'art. 116 CF è la *reglamentaziun da la lingua uffiziala* vegnida realisada u messa sin buna via en diversas regions. La preschientscha rumantscha en il mintgadi vegn cun quai rinforzada considerablmain. Cun la votaziun dals 2 da mars ha il pievel grischun pussibilità a las scolas tudestgas dad introducir rumantsch u talian sco *segunda lingua en scola primara* – in fatg da gronda purtada per la chapientscha e per la sensibilitad vicendaivla en il Grischun triling. La LR ha fatg e fa grondas stentas per cuntanscher decisiuns favuraivlas en las vischnancas pertutgadas – per buna part cun success, però era cun dischillusiuns sco a Samignun che ha snegà sias ragischs culturalas.

Areguard la *scolaziun da magisters* ha la LR tractà cun ils responsabels: Il chantun duai procurar che nus hajan avunda magistras e magisters che èn preparads bain en la lingua materna. Il midament prevesì cun il nov urden da maturitad sto garantir che la scolaziun en rumantsch restia almain sin il nivel odiern dal seminari. – Il cussegl da la LR ha inoltrà in'istanza a la regenza cun il giavisch da sviluppar concepts e strategias per introducir il *rumantsch grischun en scola* e da tschertgar en questa dumonda il contact cun la magistraglia e cun las autoritads da scolas localas e chantunalas. Il cussegl è persvadì ch'il linguatg communal è indispensabel per rinforzar l'identitad rumantscha e la preschientscha dal rumantsch en ils divers secturs da la cuminanza linguistica. La discussiun ha dentant cumenzà: Las conferenzas da magisters regionalas èn vegnidas activas ed il departament ha installà ina grupp da lavur.

Cun l'emprima *QUOTIDIANA* l'entschatta da schaner è ì en vigur in vegl postulat da la Rumantschia: ina gasetta da mintgadi per tut las Rumantschas e tut ils Rumantschs – quai è la basa per manar ensemen las regions, per ans resentir sco in pievel rumantsch. La Rumantschia ha dentant fatg grev da prender cumià da las gasettas localas. La situaziun mussa ch'il regionalissem è anc ferm e ch'igl è da far blera lavur sin quest champ. Ils plets da Gion Antoni Bühler ch'ils Rumantschs «*nun han fatg ils drets sforzs per s'avicinar ils quals fussen necessaris per tener allert il sentiment d'in pievel*» paran da valair er anc suenter 100 onns. Quai na mida dentant nagut vi dal fatg che La Quotidiana è in dals pli impurtants projects per la Rumantschia.

Punct culminant da l'onn passà è stada la SCUNTRADA a Domat cun in vast program, cun blers buns inscunters e blers impuls. Che ella è danovamain stada in success è era dad engraziar a las medias che han prestà stupenta lavur e che derasan noss messadis era sur ils cunfins linguistics. Igl è ussa nossa chausa da guardar che la semenza da Domat creschia e portia fritg.

La radunanza da delegadas e delegads a Domat ha recepì la *Giuventetgna Rumantscha* sco nova organisaziun affiliada. La GiuRu è stada activa ils davos onns cun publicaziuns, cun reactivar il rock rumantsch cun sia gasetta PUNTS, cun organisar seminaris da minoritads ed auter. Cun il cordial bainvegni è colliada la speranza che la giuventetgna restia activa, innovativa e mintgatant er malempernaivla.

L'onn 1997 è per la LR era daventà in onn da *cumià*. Noss secretari general Bernard Cathomas è vegnì elegì sco directur da la Pro Helvetia. Questa tscherna fa onur en emprima lingia ad el, ma er a l'entira Rumantschia. La LR perda in secretari che ha guidà la nav rumantscha cun maun segir vers novas rivas. Senza sia iniziativa, sia perseveranza e ses curaschi na fiss la Rumantschia oz betg là, nua ch'ella è. Nus schain grazia fitg da cor per in engaschament exemplar durant quasi 18 onns e giavischain tant success era en il nov post. – Cumià avain nus era stuì prender en suprastanza dals represchentants da la URS, Gion Pol Simeon, e da la Renania, Gion Kunfermann, ch'han impundì tut lur forza per nossa chausa. Grazia fitg ad els, a las collavuraturas ed als collavuratur en Chasa rumantscha per il bun spiert, ma era a tut quellas e quels ch'èn s'engaschads davant e davos las culissas per tgirar e promover noss linguatg.

Il rapport da lavur che suonda è preparà dal secretariat ensemen cun ils posts da lavur e vegn suttamess als organs per l'approvaziun.